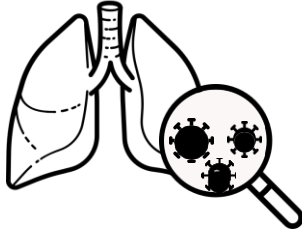

Bokono ya Coronavirus 2019 (COVID-19)

Lokasa ya bansango

Bokono ya Coronavirus 2019 (COVID-19) ezali bokono ya mpema. Yango eutaka na coronavirusi. COVID-19 ezali mingi na Lisangá Iya Amerika, ata na Maine.

Bilembo oyo emonanaka mingi

Fievrɛ to
nzoto malili

Kosukosu

Mpema mokuse mpe
mpasi ya kopema

Motó mpasi

Kolamba to
koyoka lokola
olambi makasi

Mongongo
mpasi

Zolo ezali
kotanga

Mpasi na misisa
to na nzoto

Bato oyo bazali na COVID-19 bamonisaka bilembo ndenge na ndenge, kobanda na bilembo ya pete kino na bilembo ya bokono ya makasi. Bilembo misusu ekoki kozala kozanga lisusu koyoka elengi to nsolo, koyoka mposa ya kosanza to kosanza, mpe pulupulu. Bilembo bikoki kokesana na moto na moto mpe emonanaka mikolo 2 to 14 nsima ya kozwa virisi. Moto nyonso te nde azalaka na bilembo ya bokono yango.

Bato basusu bazali na likoki mingi koleka basusu ya kozwa bokono makasi mpe kosenga lisalisi ya monganga soki bazwi COVID-19. Yango esangisi mibange, baoyo bazali na bolembu ya nzoto, baoyo bazali na mbeba ya nzoto, to baoyo bazali na maladi ebatama.

Nkisi ezali mpo na bato oyo bazali na likama ya kozwa virisi ya COVID-19 ya makasi.

Luká lisalisi ya monganga mbala moko soki omoni bilembo oyo ezali kokebisa yo, lokola kobulungana to kobeba ya makanisi, mpasi to kilo na ntolo, kokoka kolamuka te to kolala te, mpe loposo, mbebu, to langi ya bleu na loposo, na mbebu to na mbeto ya misapi. Oyo ezali te liste ya bilembo nyonso oyo ekoki komonana.

Bopalangani ya COVID-19

COVID-19 epalanganaka ntango moto oyo azali na yango azali kopema matangá mpe biloko ya mikemike oyo ezali na virisi.

- Bato misusu bakoki komela matangá yango mpe biloko misusu na nzela ya mpema.
- Matangá mpe biloko yango ekoki kofanda na miso, na zolo to na monoko ya moto. Matangá yango ekoki kobebisa bisika nyonso oyo ekweyi.

Moto nyonso oyo azali na bokono ya COVID-19 akoki kopesa yango, ata soki azali kolakisa bilembo moko **te**. Na bantango mosusu, COVID-19 ekoki pe kopesama uta na bato kino na banyama.

Komibatela na COVID-19

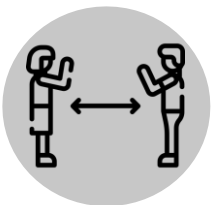
Salelá mayele ya ntina mpo na komibatela:

- Zwá bansango nyonso oyo etali mangwele ya COVID-19.
- Sukolá maboko mbala na mbala na sabuni mpe na mai.

- Salelá dézinfectant ya maboko oyo ezali na alkol ata 60% soki ozali na sabuni mpe mai te.

- Boyá kosimba miso, zolo to monoko na maboko oyo esokolami te.
- Boyá kozala penepene na bato ya maladi.

Ntango ozali kobela, batelá bato basusu:

- Tikalá na ndako.
- Zipá monoko mpe zolo na yo ntango ozali kokosola to kosala likise.

- Boyá kokabola bakopo mpe basani na yo ya kolya na bato basusu.
- Zalá mosika na bato.
- Latá mask tango ozali kati na bato. Yango esengeli kozipa zolo mpe monoko na yo.

- Salá ekzame mpe zwá bankisi oyo ekoki kokitisa mikolo oyo maladi yango ekoumela.

Mpo na koyeba bansango misusu, kende na:

1. www.maine.gov/dhhs/mecdc/diseases-conditions/infectious-diseases/covid-19
2. www.cdc.gov/respiratory-viruses/
3. www.cdc.gov/covid/

Okoki pe kobenga CDC ya Maine na 1-800-821-5821.